Рік II. (267) Субота, 24. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрасе 34. Тел. 230-38
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 2. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration: Reichsstrasse 34.
Schriftleitung: Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і за кордоном: місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Затоплено 4 анґл. кружляки

БЕРЛІН, 23. 5. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає в надзвичайному повідомленні:

Німецьке летунство досягло сьогодні в своїх діях проти британської фльоти в східній частині Середземного моря особливих успіхів. Вдатно скинені бомби затопили 4 британські кружльки і кілька контрторпедовців та важко ушкодили 2 інші ворожі контрторпедовці.

Велика перемога німецького летунства

ВОРОГ УТРАТИВ 8 ВОЄННИХ КОРАБЛІВ І 37 ЛІТАКІВ

БЕРЛІН, 23. 5. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Німецькі боєві й спадні літаки заатакували вчора незвичайно успішно анґлійські боєві кораблі у східній частині Середземного моря. Бомби важкого й найважчого калібру поцілили влучно один панцирник, 6 кружляків і 1 нищильник. На покладі 4 кружляків вибухли пожежі, один кружляк перехилився набік. В атаці взяли участь і італійські торпедо-літаки. Скинено успішно бомби на ворожий підводний човен і торговельний корабель.

У Північній Африці в околиці Тобрука оживлена діяльність стеж. В околиці Солюму німецькі ловецькі літаки зістрілили 5 поміж 6 атакуючих анґлійських літаків.

Підчас ворожих зусиль налетіти на зайняті терени зістрілено в повітряних боях над побережжям каналу 6 ловецьких літаків і 1 боєвий без власних втрат. Поодинокі ворожі літаки скинули розривні бомби на острів Гельголянд, де спричинили легкі шкоди в замешкалих дільницях. Цивільне населення мало незначні втрати в убитих і ранених. Артилерія фльоти зістрілила 2 з атакуючих анґлійських літаків.

В часі від 18. до 21. ц. м. ворог утратив 37 літаків. З того 22 зістрілило летунство, 3 артилерія фльоти, решту знищено на землі. В тому часі пропало 11 німецьких літаків.

Подвиги іракського летунства

Знищено на землі 20 англійських літаків

ЖЕНЕВА, 23. 5. — З Бейруту повідомляють, що іракський ґенеральний штаб подав таке звідомлення:

На західньому фронті в районі Габанії бій іде дальше. Іракські літаки збомбардували повітряну базу в Габанії, де спричинили важкі втрати. Згоріло кілька ганґарів і маґазинів. Пожежі видно було навіть з далекої віддалі. Інша повітряна ескадра ушкодила скорострільним вогнем дві частини анґлійських літаків на землі. Ушкоджено разом біля 20 двомоторових літаків. Один ворожий літак типу Глостер зістрілено безпосередньо після старту, подібно, як і літак типу Герикен, що намагався атакувати іракські літаки. З двох літаків, типу Глостер, що вилетіли проти іракських літаків, один зістрілено вогнем скорострілів, другий утік. Всі іракські літаки вернулися неушкоджені до своїх баз

Арабські домагання до Анґл

ДАМАСК, 23. 5. — Як повідомляють з Джідди, уряд Савд-Арабії вручив ноту анґлійському послові Белердові. В цій ноті у формальний спосіб домагається уряд Савд-Арабії пристані Акаби.

Іман Ємену виступив в офіційній ноті з домаганнями до Анґлії віддати Аден з околицею

Іракські літаки над Трансйорданією

БАГДАД, 23. 5. — Іракське летунство заатакувало анґлійське летовище біля Аману в Трансйорданії. Покищо ще нема ніяких вісток про те, які наслідки мала та атака. Це перший випадок, що іракське летунство заатакувало анґлійців поза межами Іраку. Партизанські відділи Фавзія Кавкія досягли великих успіхів у боях на трансйорданській границі. Вони знищили анґлійську поліційну стежу і захопили понад 20 вантажників. Відділи партизанів Фавзія Кавкія постійно ростуть, бо до них приєднуються араби з тих трансйорданських бедуїнських племен, які є проти еміра Абдуляга.

Одночасно круги іракського ґенерального штабу зазначують, що положення анґлійського ґарнізону, окруженого в Зіндельбане, безнадійне. Анґлійські полонені, що їх іракські війська захопили біля Сіндельбане, кажуть, що в анґлійському таборі вже нема харчів і є дуже мало муніції.

З Єрусалиму повідомляють, що тамошній головний командант англійських військ ґен. Уілсон звернувся до британської головної кватири в Каїрі, щоб йому прислали підмогу. Вона необхідна, бо палестинське арабське населення стає щораз то неспокійніше. Вже тепер в Палестині можна їздити автом тільки за окремим дозволом, що рівняється цілковитому припиненню внутрішньої палестинської комунікації. Вночі на середу по всіх палестинських містах порозліплювані плякати, що закликають боротися з анґлійцями.

—o—

Кожний нехай сплатить свій довг

Нераз зустрінете між нашими освіченими людьми осіб з дивною ментальністю, з дивовижними поглядами на їх власні права й обовязки супроти власного народу. Дуже часто буває, що людина з покінченими високими студіями і з дипломовим титулом, у розквіті сил, не проявляє ніякої діяльности як член української спільноти. Поза своїми обовязками службовика у чужому підприємстві не знає ніяких обовязків. Не бере ніякої участи в національному житті, не належить до ніякої української організації, відмовляється навіть від членства в УДК. Одиноке звязує його з українцями — це охота заграти в карти і нарікати при тій нагоді на всіх і вся, все критикувати, а на запит, чому сам не приложить руки до праці, відповідати, що, мовляв, українці не допомогли йому, як був у біді, не дали посади, тому він і не має ніякого обовязку супроти своїх... І так марнує він час, витрачуючи гроші та здоровя по льокалях — все знає, хоч у дійсності нічого не знає, всіх критикує, лише на себе не дивиться.

Дивовижна ментальність людини у розквіті сил, з високими студіями, людини, що дістала свою освіту завдяки батькам, що ввесь свій вік пережили в українському селі, для того села і черпали свої доходи з того ж саме села; ця людина не сміє забувати, що закінчення своїх студій завдячує саме цьому українському селу. Отож український нарід, а не хто інший, допоміг йому вийти в люди і тому затягнений довг він повинен сплатити, помагаючи іншим, тим, що вчаться, прийти з порадою тим, що її потребують.

Бо до речі, хто як хто, але саме ми повинні мати глибоке відчуття спільноти, співпраці і ніяк не відтягатися від національних обовязків неоправданими причинами. Ніхто із нас не знає завтрішнього, але всі знаємо, що добре зорґанізована спільнота поборює найбільші лиха.

Тимчасом життя одинцем — це явище, яке не відповідає назріваючому суспільному ладові, що вже охоплює цілу Европу, тим самим і нас. Нездисциплінованим одиницям не стане в цьому ладі місця.

Тому кожна одиниця повинна вдержувати тісні взаємини з громадянством з почуття приналежности до нац. спільноти. Годі спиратися лише на тому, що мені добре. Треба докладати зусиль, щоб усім нам було краще. Саме тепер маємо нагоду виявити свій орґанізаційний хист. Ніхто не ставить нам ніяких перешкод, як це бувало за те лише, що змагаємо до піднесення нашої культури і добробуту. Навпаки, сьогодні влада вимагає співпраці при орґанізації національного спільного життя і тому ми мусимо вимагати від кожного українця, щоб сплатив затягнений у суспільності довг. На кожному з нас тяжить цей святий обовязок праці для українського народу та його кращого майбутнього.

На шляху історичної справедливости

ЯК ПОВСТАЛА ЮГОСЛАВІЯ І ЯК СЕРБИ ГНОБИЛИ ІНШІ НАРОДИ

Сьогодні, коли вже закінчилися воєнні дії на балканському півострові і коли перестала існувати, як самостійна держава, Югославія, неодин дошукується причин такого швидкого її упадку. До того упадок Югославії такий повчальний, що варто йому ближче приглянутися. Вже нині можна з цілою певністю ствердити, що Югославію знищив дух вічних змов, політичних інтриг і атентатів та безнастанних революцій, який всеціло заволодів від давніх літ старшинами сербської армії. Одначе побіч цього майже первородного гріха Югославії, до її упадку багато причинився також і легкий спосіб, в який вона повстала і засоби правління, яких вживали серби у тих країнах, що їх дістали після світової війни. Обом тим питанням присвятив багато уваги один із визначних французьких дипломатів італійського роду, Поцці. В одній зі своїх книжок, що появилася в Парижі ще в 1935 р. п. н. „Виновники", Поцці пише ось що:

„Югославія, яку на початку її існування назвали обєднаним королівством сербів, хорватів і словінців, створили просто обманом, яким був т. зв. пакт, підписаний на Корфу. Колишній сербський премієр і визначний політик Пашіч дуже побоювався некорисного для Сербії рішення держав антанти й тому хотів її заскочити обєднанням усіх південних словян: сербів, хорватів та словінців. Щоб це перевести, Пашіч, за порадою двох англійських дорадників у німецьких і зокрема австрійських справах — Вікгема Стіда і Сетона Вотсона, які ненавиділи Австрію, рішився звернутися до д-ра Трумбіча, що колись був посадником дальматинського міста Зари, він опозиційну політику супроти Австрії і перебував підчас світової війни на еміграції. Д-р Трумбіч мав у державах антанти відповідний авторитет. Тому то Пашіч попросив його, щоби він висловив згоду іменем усіх південних словян Австро-Угорщини на обєднання хорватів і словінців в одній державі зі сербами. Очевидно, що Пашіч запевнив Трумбіча, що це обєднання спиратиметься на основах широкої автономії. Трумбіч радо погодився на пропозицію Пашіча і підписав такий договір 27. VII. 1917 р. на грецькому острові Корфу. Але на цьому договорі не було ще підпису представника італійців з Дальмації. Тому Сетон Вотсон вернувся до Лондону, спровадив туди одного свойого знайомого італійця Людвика Торре і він погодився на обєднання зі сербами іменем дальматинських італійців. Таким чином дійшло до лондонського договору з 18. III. 1918 р., який доповнював договір на Корфу. Хоч оба ті договори підписали люди, що не мали до того ніякого уповноваження від своїх народів, проте мирова конференція у Версаю признала їх правосильними, мовляв, вони відповідають ідеї „самоозначення народів".

Після світової війни серби нагородили Трумбіча за його заслуги, призначивши його міністром закордонних справ у Білгороді. Одначе сербський уряд повів централістичну політику і не думав навіть про те, щоби виконати свої обіцянки і дати хорватам та словінцям автономію. Тому мін. Трумбіч почав нарікати і протестувати та вкінці діждався того, що серби його заарештували і тримали у тяжкій вязниці у Мітровиці, де над ним знущалися і навіть тортурували. Коли після 4-місячного важкого побуту у вязниці Трумбіч вийшов на волю, буквально падаючи з ніг і близький до смерти. „Хай мені вибачить мій нарід— говорив він тоді, — бо я провинився нехотячи, але невже ж я міг те все передбачити".

У 1932 р. Трумбіч говорив з Поцціем і заявив йому між іншим таке: „Дайте нам зброю в руки— і ми всі, як один, підіймемо повстаня проти сербської тиранії. Вже маємо доволі того! Сербія — говорив тоді Трумбіч — загарбала собі Хорватію, Словенію, Банат, Македонію, Чорногору і Дальмацію і замість їм дати широку автономію, як прирекла і як я в це повірив, коли підписував той нещасний пакт, робить з них експльоатаційні кольонії". Дальше Трумбіч оповідав Поцціеві, що в усіх тих краях серби зорганізували під опікою поліції організацію під назвою „Нові Покрет" (Новий Поступ). Їх члени могли в білий день вбивати всіх тих, що їх підозрівала поліція. За такі вбивства не карали. „Так вбили серби — оповідав тоді Трумбіч — мойого старого приятеля, професора університету Суфляя. Часописам наказали під загрозою припинення помістити нікчемне повідомлення, що він став жертвою бійки в публичному домі. Місяць тому вбили киями одного з провідників хорватської народньої партії д-ра Бедековіча". „Не зрікаємося надії — говорив дальше Трумбіч — що всесербська диктатура заломиться внаслідок війни, або революції. Наша мрія — власна держава..." При цій нагоді Поцці додав від себе: „Всі, з ким я тільки не балакав у Загребі, Любляні, Сколі, Земуні — священики, професори, лікарі і навіть військові старшини — думають так само, як Трумбіч". **М. К.**

(Докінчення буде).

Англійські літаки знову бомбардували Сирію

БЕЙРУТ, 22. 5. — Високий комісар Сирії повідомив у свойому урядовому звіті, що англійські летунські сили знову бомбардували летовище **Раяк**, але не спричинили більших матеріяльних шкід. Два англійські літаки заатакували також летовище в **Пальмірі.** Опісля англійські літаки, що надлетіли з Палестини, атакували чверть годи ни два інші сирійські летовища, а саме: **Меццо і Кіссі.** Після того, як протилетунська артилерія почала сильний обстріл, англійські літаки відлетіли в західньому напрямі. Над Дамаском зістрілили один англійський літак, що розкидав летючки.

Вся сирійська преса однозгідно одобрила промову французького головного комісаря Сирії ген. Денца про те, що **Франція рішена боронитися перед англійськими атаками.** Кажуть, що промова ген. Денца дуже причинилася до того, щоби прояснити ситуацію. Англійці мусять знати, де їх місце. Французька мандатова управа Сирії зовсім певна, що в її боротьбі проти Англії. за нею стане все арабське населення. Воно спокійно очікує дальшого розвитку подій, підчас коли французька влада зробила все можливе, щоби зміцнити обороність Сирії.

Нова хвиля англійського терору у Палестині

БЕЙРУТ 23. 5. — Головний командант англійських військ у Палестині ген. Метленд Уілсон видав низку нових наказів, що торкаються охорони нафтопроводу **Кіркук—Гайфа.** Причиною цього є арабські атаки на згаданий нафтопровід, що стають щораз грізніші. Англійська сторожа нафтопроводу в Палестині й Трансйорданії має бути зміцнена, тамошні англійські гарнізони дістануть позви й літаки. Поодинокі станиці тієї сторожі віддалені від себе на 10 км. Вночі згадані станиці послуговуються сяками (рефлекторами). Тих самих засобів англійці вживали вже підчас повстання в 1936 р., та вони тоді не були дуже успішні, бо араби послуговувалися маленькими і дуже меткими відділами. В звязку з тим усім ген. Метленд-Уілсон увів засоби терору проти арабського населення, що живе здовж нафтопроводу. На випадок саботажів проти нафтопроводу довколичні племена будуть покарані грошевими карами, засланням до концентраційних таборів та знищенням сіл, осель і піль

Стан „невиповідженої війни"

ШТОКГОЛЬМ, 23. 5. — Як подає Ройтер з Уошингтону, в тамошніх колах панує переконання, що незабаром треба числитися з проголошенням відручного письма Рузвелта про „стан невиповідженої війни". Рузвелт мав плян зайняти острови Азори, Зеленого Рога та західню частину Африки. Проти цього запротестували південно-американські держави, тому Рузвелт здержався з своїм письмом. Та ніхто в Уошингтоні не сумнівається, що в найближчих днях западуть важні рішення.

Серед найближчих можливостей на перший плян висувають окупацію французьких кольоній на західній півкулі, а саме Ґваделюпа й Мартиніки, що Їх Злучені Держави мають укріпити для охорони Панамського каналу. Американська фльота була готова при кінці минулого тижня зайняти французькі кольонії: Мартиніку, Ґваделюпу, Ґуяну та інші. В останній хвилині здержало цю акцію міністерство закордонних справ.

—о—

— РАДА МІНІСТРІВ у Софії вирішила створити болгарське посольство в Загребі.

— В СІНҐАПУРІ висіли нові частини англійських війск.

— МАТСУОКА прийняв на конференції німецького амбасадора в Токіо.

Охоронне щеплення проти віспи

Метою кожного охоронного щеплення є забезпечити людський організм від хвороби, проти якої щепимо чи — як кажемо — робимо даний організм відпорним на дану хворобу. У нинішніх часах таких охоронних щеплень маємо вже доволі багато (нпр. проти черевного тифу, червінки, красухи, дифтерії й ін.). Одначе ніодне з них не дає таких добрих вислідів, певности й забезпеки, як щеплення проти правдивої чи чорної віспи, бо воно дає відпорність на 7—10 літ, іноколи навіть на ціле життя.

Правдива чи чорна віспа — це одна з найважчих інфекційних недуг, що виступала в формі дуже лютої пощести в 17-му й 18-му столітті в цілій Европі та косила, незалежно від віку, сотні й тисячі людей. Правдива віспа полягає на тому, що на шкурі хворої людини повстають дуже численні корости (піхурці, виповнені ропою). Ця хвороба проходить із високою температурою й, якщо не кінчається смертю, то залишає на тілі сліди в формі великих і глибоких близн. Підчас тих епідемій роблено різні досліди й, між іншим, завважено, що якщо здоровій людині защеплено дрібку цієї корости під шкуру, то вона на віспу не хворіла; якщо ж інколи й захворіла, то переходила хворобу дуже легко. Тому пішли спроби удосконалити це щеплення, але щойно в пізніших часах англійський лікар Еннер почав защіплювати людей ропою з корост хворих на віспу корів, так званою **коровянкою**, що нею і тепер щепимо.

У нинішніх часах до охоронного щеплення вживаємо коровянку, приготовану в окремих заведеннях, у відповідний спосіб. Молодим 5-тижневим телятам защеплюється в шкуру черева трохи ропи з корости хворої на віспу людини. По 5—6 днях на цьому місці повстають нові корости і з них збирається ропу, відповідно приготовляється, бактеріольогічно розслідҗується, опісля вкладається у відповідні рурки, готові до продажі. Сьогодні, завдяки тому, що в багатьох краях щеплення проти віспи є примусовим, ця тяжка недуга належить до рідкости, хоч бували в останніх десятках літ епідемії в Швайцарії і в Англії, в краях, де нема примусового щеплення, як також у Совітах дві дуже тяжкі епідемії в 1931 і 1935 рр.

Примусово щепимо дітей двічі: раз у немовлячому, другий раз у шкільному віці. Перший раз щепимо немовлята при кінці першого півроку, швидше не маємо потреби, бо ж дитина приходить на світ із вродженою відпорністю від матері, яка їй вистарчає на перші місяці життя. Тому, що щеплення є подекуди штучно викликаною хворобою, **щепимо тільки зовсім здорові немовлята.** Дітей хворих на кривуху, бігунки, грудні недуги, залози, на хвороби крови чи шкури — не щепимо. Також стараємося, щоби дитина після щеплення не перебувала разом із хворою людиною, бо **після щеплення організм дитини дуже вражливий і легко може заразитись якоюсь хворобою.** Щепимо найкраще на весну, коли тепло, але можемо щепити дитину в кожній порі року, лише не в гаряче літо, коли немовлята менше відпорні на захворіння.

Само щеплення — це задраснення в двох місцях шкури (на правому плечі у немовлят, на лівому у старших) і в місці задраснення впускання по одній краплі коровянки. До 4-го дня після щеплення нема ніякої реакції; у 5 дні в місці защеплення шкура червоніє та повстає маленька грудочка, яка в 6-му дні наповняється ясною теччю, в 8-му дні грудочка замінюється на коростку. Короста побільшується, шкура довкола неї набрякає і червоніє. При тому температура доходить до 39°Ц,ба навіть до 40°Ц. Дитина вередує, не хоче їсти, не спить уночі.

Залози під пахою набрякають, стільці неправильні й збільшена їх кількість. Цей стан триває 2—3 дні. Після цього короста присихає, організм дитини вертається до нормального стану. По 2—3-ох тижнях струпок відпадає, а на шкурі бачимо рожеву свіжу близну. Перебіг після щеплення в шкільному віці буває такий самий, тільки признаки (як температура, опух залоз та інше) бувають менше замітні. Комплікації при щепленні бувають найчастіше тоді, коли ропа з коростки дістанеться в інше місце чи на шкуру, чи на слизниці устної ями, чи ока. Ці хвороби бувають тяжкі й доконче вимагають помочі лікаря, бо таке запалення слизниці ока може привести до втрати цілого ока. Оці комплікації можуть також виступити в окруженні хворої дитини, у матери чи пістунки, що необережно піклується дитиною і розносить на своїх руках оцю ропу з коросток.

Як поводитися з немовлятами після щеплення?

У перших трьох днях вважати дитину зовсім здоровою, купати її, возити її на прохід. Коли зявиться грудочка — то заслонити це місце кусником ґази, а дитину виносити дальше надвір, купати, тільки не мочити цього місця з грудочкою.

Коли грудочка зропіє — завиваємо це місце, легко обандажовуємо, щоб дитина не дотикала, не роздряпувала й не переносила ропи інше місце. Підчас сильного опуху плеча даємо оклад з бурової води, а на випадок свербіння запудровуємо ментолевим пудром.

У другому чи з початком третього тижня відбувається контроля по щепленні. Всі матері обовязані принести немовля до лікаря й показати, чи щеплення прийнялося. Якщо не прийнялося, щепимо по 4—6 тижнях другий раз.

Є ще один рід щеплення, а саме впорскування коровянки під шкуру. Це щеплення пристосовуємо в дітей із шкурними недугами, бо воно не лишає ніякого сліду, ніякої близни на шкурі. Цей рід щеплення не надається до масового пристосування, бо нема можливости контролі дітей.

Д-р Марія Ясеницька.

Англія хоче обєднатися із Злуч. Державами

БЕРЛІН, 23. — Посли англійської палати громад предложили два внесення, що домагаються **„повної злуки" Великої Британії та Злучених Держав.** Авторами одного внесення є посли Гренвіл і Генрі Морис Джонас. Вони домагаються, щоби британський уряд почав переговори з Рузвелтом про „господарське і промислове обєднання". Друге венесення домагається „повної політичної злуки".

Англія вже докотилася до того, що хоче піти на залежність від Уошинґтону. Злучені Держави — це остання надія Англії, бо в дійсності її власні сили вже практично цілковито вичерпані. Та останніми часами американці щораз критичніше задивляються на справу, щораз частіше лунають голоси сумніву, чи приступлення Америки до війни зможе відвернути загин Англії. Тому вони є за тим, щоби Зєдинені Держави зреклися думки висилати свої конвої до Англії.

„Ню-Йорк Таймс" пише на підставі вісток з **Канади**, що саме тепер у західній частині Атлянтійського океану йде на дно найбільше число конвоїв. Знову інший американський щоденник **„Ню-Йорк — Уерлд-Телеґрем"** каже, що Злучені Держави сьогодні так само непідготовлені до війни, як колись Греція, Югославія і Норвеґія. І тому вони повинні триматися осторонь від війни.

Бомбардування Тобруку й Мальти

РИМ, 23. 5. — **Головне Командування Італійської Армії** подає:

На фронті **Тобрука** в Північній Африці гарматна перестрілка. Італійські й німецькі літаки бомбардували батерії артилерії та позафронтові обекти в околиці Тобрука. Зістрілено 5 бомбовиків типу Бленгайм.

Італійські й німецькі літаки бомбардували одне з летовищ на острові **Мальті**, при чому згоріли 3 літаки на землі.

На терені **Східньої Африки** в районі **Ґалля Сідамо** відбито англійську атаку. Італійська кіннота відперла в протинаступах інші ворожі частини.

На південь від острова **Пантелерії** протилетунська артилерія фльоти зістрілила один ворожий літак типу Ґерикен.

Один італійський підводний човен не вернувся до своєї бази.

———o———

Анґлійці покидають Кипр

АНКАРА, 23. 5. — Зі столиці **Кипру Фамаґусти надійшли вістки, що анґлійці вивозять з Кипру жінок і дітей. Евакуація відбувається літаками.**

Лондонські політичні круги дуже зажурені сучасним положенням у східній частині Середземного моря. Їх журбу найкраще зясовує кореспондент мадридського щоденника „А. Б Ц." Кальво. Він пише, що коли Німеччина заволодіє Кретою й Кипром, то це дуже спинятиме воєнні дії англійської фльоти в східній частині Середземного моря. Німецькі війська мали б таким чином новий шлях до Єгипту й Суеського каналу. Таксамо опанування Крети буде нещастям для англійського володіння у східній частині Середземного моря. Для німців Крета стане найкращою вихідною точкою до Малої Азії. І коли тепер Кипр попаде в руки Німеччини, тоді її війська матимуть безпечний шлях з Греції аж до побережжя Сирії.

З голосів преси

Погрози американців

Згідно з вістками, що надійшли до Токія зі столиці Індо-Китаю, Ганої, американський уряд звернувся з дуже гострою осторогою до французької влади в Індо-Китаю. Ця осторога Злучених Держав є по суті нічим іншим, як лише погрозами, що на випадок, якщо б Індо-Китай так співпрацював з державами оси, як французький уряд у Віші, то вони мусіли б вжити відповідних засобів відплати. Французька влада Індо-Китаю покищо обмірковує свою відповідь з гострим осудом усіх намагань Америки вмішуватися в не свої справи.

У звязку з тим спеціяльний кореспондент „Дойче Альгемайне Цайтунг" у Токіо з 21. V. пише ось що:

„Японське громадянство вмить зорієнтувалося, що американська осторога звертається проти Японії. Воно це пояснює, як дальший доказ того, що Америка намагається бльокувати Японію. Одночасно японці з найбільшою іронією обговорюють вчорашні заяви Гела про вільну торгівлю, що треба б її ввести після закінчення війни. „Йоміюрі" висуває у звязку з тим такі запити: Чому прийшло до сучасної війни? Які держави так погано поводилися після Версаю з Німеччиною, що це загрожувало навіть праву життя тієї країни? Які держави побудували такі високі митні мури і почали своєрідну господарку сировинами і товарами? Яка держава скликала імперіяльну конференцію, щоби тільки забезпечити інтереси свойого бльоку? Яка держава плянувала ввести господарський монополь і накласти карні мита на японський експорт? Японський щоденник, відповідаючи на ті всі запити, стверджує, що дві великі багаті нації: Англія й Америка перевели з егоїстичних мотивів дискримінацію пограбованих народів. Тому вже ніхто не буде довіряти проповідям американців".

„В порівнянні з гострими висловами преси японський уряд поводиться в обличчі нового розвитку подій дуже спокійно. Досі ще з Ганой не надійшло ніяке урядове повідомлення про осторогу Америки до французького Індо-Китаю — заявив представник японського уряду, додаючи, що не в силі собі уявити, щоби французький Індо-Китай так дуже міг послухати американських осторог, щоби почати проти-японську політику. Це неможливе з огляду на договір, що його недавно підписали між Японією та французьким Індо-Китаєм. З другого боку ми також не в силі собі уявити, яких відплатних засобів проти Індо-Китаю зможе вжити Америка".

На закінчення кореспондент „Д. А. Ц." зазначив, що ніякого більшого значіння не може мати приявність американського амбасадора Ґрю на чаю в мін. Матсуоки, бо це були сутотоварискі відвідини. Одночасно підкреслюють в Токіо, що також не зміниться японська політика в Китаю. Навпаки, її будуть продовжувати зі ще більшою дбайливістю.

ТАКОЖ Б. ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ ПОКИНУВ КРЕТУ

СОФІЯ, 23. 5. — Згідно з вістками з Олександрії б. грецький король Юрій ІІ-ий вже покинув Крету і виїхав до Єгипту. Але, як кажуть, він не думає там довго залишатися й хоче їхати далі. Дуже цікаве є також і те, що англійські урядові круги відмовляються подати, де тепер перебуває грецький наслідник престолу.

Одночасно повідомляють і про те, що також і б. сербський король Петро ІІ-ий збирається виїхати з Палестини в напрямі Індії та Злучених Держав.

—o—

ФРАНЦІЯ БОРОНИТИМЕ МАРТИНІКУ

ЛІСАБОН, 23. 5. — Як повідомляють з Форт де Франс, французьке командування сухопутніх, повітряних і морських сил на Мартиніці приготовляється боронити цей острів перед атакою Злучених Держав. Розбудовують укріплення острова. Французька військова влада рішена боронити всіми силами Форт де Франс, де є резерви золота Франції, а в остаточному разі висадить у повітря цю твердиню.

—o—

АНГЛІЙСЬКИЙ ПРОТЕСТ У ВАТИКАНІ

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 23. 5. — Англійський посол при Ватикані склав протест з приводу постави папського представника в Іраку. Протест підкреслює прихильне становища до Іраку цього достойника.

—o—

МАНІФЕСТ АРАБСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ В СИРІЇ

ДАМАСК, 23. 5. — Військова орґанізація арабів у Сирії, так звана арабська національна гвардія, видала маніфест, що гостро осуджує англійські атаки на Сирію. Маніфест стверджує м. ін.: „Лондон, що намагався нас виголодити бльокадою, висилає тепер свої літаки, щоб ширити терор серед спокійного населення. Мусимо всі бути готові до оборони нашої країни перед англійсько-жидівським замахом".

—o—

ПОГРОМ КИТАЙСЬКОЇ ДИВІЗІЇ

ШАНГАЙ, 23. 5. — З японських військових кол подають про повний погром 148-ої китайської дивізії в районі Юки на терені провінції Чекіян. В полон попало кілька вищих штабових старшин.

Стратеґічне значіння Крети

„Німеччина, що заволодіє північною й південно-східньою Европою, виграє війну". Так писав після зайняття Норвегії англійський місячник „Нойнтінт Сенчери".

Останніми днями очі всіх звернулися на острів Крету. Про звязані з нею проблеми ось що пише на сторінках „Дойче Альгемайне Цайтунг" з 21. травня ц. р. німецький контрадмірал Гадов:

„На англійських маніфестаціях говорять, що й Крету мають боронити до останнього вояка. Під тим знову треба розуміти останки греків, австралійців і новозеляндців, що разом із англійцями шукали там рятунку. Оборону острова має влекшити його гірська будова. Але також і той рахунок вже виявляє прогалини, якщо хтось так думає, що коли має цей острів, то вже має місця заякорення і пристані для достав і довозів. Острів має 380.000 населення, на 1 кв. км. по 47 людей. Таким чином країна до деякої міри густо заселена й тому управна площа його обмежена. Треба доставляти збіжжя на хліб, бо тільки вином і оливками годі жити, особливо, коли мова про військову залогу. Що ж торкається знову пристаней, то їх цілком нема на скелястому побережжі. Їх можна зустрінути тільки в північній частині. Між ними пристань Суда, яка вже з природи хоронена. Всі інші пристані зовсім відкриті. Тому всі британські операції спиралися досі на пристані Суда, де причалювали транспорти. Там теж є головна точка військових залог, летовища, тощо. Можна здогадуватися, що тепер стануть розтягати це скупчення, щоби летунські атаки, які вже почалися, мали менше цільних обєктів. Але ледви чи можна оминути такого зосередження в пристані, що найкраща для достав. І тут саме слабе місце, в яке будуть бити. Крета віддалена від добрих грецьких летовищ на суходолі або від летовищ на острові Родос тільки 200—300 км. Кораблі, що приїзджають або відїзджають, мусять окружувати Крету й при тому мусять перерізувати повітряні кола обох летунських баз держав оси. З хвилиною, коли великодержави оси зайняли Егейське море, англійська фльота втратила простір, що підчас світової війни й часто перед тим відогравав важливу ролю в стратегічних плянах. Вороги з повною свідомістю відчувають значіння цього нового південно-східнього фронту для великодержав оси. Американські голоси вказують із ще більшою отвертістю, ніж англійські, на захоплення просторів довкола Олександрії. З Крети було б до Олександрії в повітряній лінії тільки 700 км., з летовищ Киренаїки ще менше, з Родос коло 600 км. Так само багато маємо ліній атаки з догідної повітряної віддалі. Італійські літаки з Родос вже налітали Гайфу та збомбардували й знищили рафінерії нафти. При тому вони оминали Кипр, що займає крилове становище та з яким ще треба рахуватися, як із морською та летунською базою. Після того, як тепер зовсім відрізали мосульську нафту, палестинське портове місто втратило військове значіння. Бої на єгипетській границі й завзятий спротив у Тобруці змагають до того, щоб, як довго це взагалі можливе, не допустити до дальшого скорочення ліній летунських атак на Олександрію і Суеський канал, що вже раз у лютому був замкнений на 14 днів".

—o—

Щораз неспокійніше на Південних морях

ТОКІО, 23. 5. — Японські часописи повідомляють, що південні моря щораз більше прибирають военний вигляд. Причиною того є військова підготова Злучених Держав і англійців. І так англійці побудували морську й летунську базу у Британській Новій Гвінеї. Англійці примістили там 4.000 австралійських вояків. Американці намагаються взяти під свої впливи Нові Гебриди, що є під англійським та французьким впливом. Американці хотіли би там побудувати летунську базу. Зокрема велике занепокоєння панує на островах Фіджі. Тамошнє населення очікує японської окупації. Англійці післали на острови Фіджі біля 3.000 австралійських та новозеляндських вояків. З Нової Зеляндії повідомляють, що дотеперішній шеф новозеляндського ґенерального штабу ген. Дюґен уступив. Його наслідником став ґен. сер Уіліемс.

—o—

ВОША ПОШИРЮЄ ПЯТНИСТИЙ ТИФ, — ТОМУ ВИНИЩУЙ ЇЇ СКРІЗЬ!

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

24. Субота — † Симона З. ап.
25. Неділя — Про сліпородженого

— НА КРЕДИТ ЧАСОПИСІВ ВИСИЛАТИ НЕ БУДЕМО. Тому, що деякі книгарні, помимо наших пригадок-упімнень, за довший протяг часу не вирівняли рахунків, ми були приневолені з днем 15. травня ц. р. висилку часописів здержати. З днем 1. червня переводимо дальшу здержку. До цього речинця всі відборці повинні вирівняти свої залеглості. — Вп. Передплатників, яким щоденник доручують поштові уряди, а одержують його неправильно або цілком не одержують, просимо вносити зажалення до місцевих поштових урядів. Щоденник висилаємо правильно кожного дня.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

— ДОРОГА Ч. 5. Зміст: О. Грицай: Каменяреві України. — *** Білий Лицар. — С. О. Вільха: Св. Юрій. — *** З Франкової криниці. — М. Б.: Весняні забави звірят. — Е. де Амічіс: Лист батька до сина. — Р. Б.: З царства природи. — Б. Д. Легенда про шахи. — П. Мірчук: З весною. — Б. Дан.: Пізнай людину. — ЯР.: Як обчислити час мандрівки. — О. Годунько: З лемківських леґенд. — *** Тавго но секку. — *** Молодь при праці. — Р. См.: Зберігаймо наші цінності. — В. Щ.: А ну-мо, юнаки! — Д. Панасів: Від розносщика часописів до винахідника. — В. Кархут: Чарівний годинник. — *** Фотоконкурс „Дороги". — Хвилина розваги. — В тексті 17 ілюстрацій. — Курені Молоді, УОТ, школи повинні передплачувати щомісячний журнал „Дорога". Передплата: річно 5 зол., піврічно 2.50 зол., поодинокe число 0.50 зол. — Гроші в Г. Г. слати поштовими переказами або чеками нашого Видавництва № 3815. Хто не має наших чеків, може купити чисті блянкети в поштовім уряді, вписати число конта й вислати гроші.

— ТРЕТЄ ЧИСЛО ЦЕРКОВНО-РЕЛІҐІЙНОГО ЧАСОПИСУ „ВОСКРЕСЕННЯ", що виходить у Кракові двічі в місяць, має такий зміст: Євангеліе на неділю про Самарянку; Х.: Самарянка; В. Кучабський: Біда від язика; Пятьдесятниця; Єром. Йоан: Душпастирська праця світських у парохіяльній громаді; Х.: Христос наша сила; Кн.: Українське церковне життя на Горішньому Шлеську; Церковно-релігійні справи. — Цей релігійний часопис повинен бути в кожній українській родині, в руках кожного віруючого українця. Адреса редакції й адміністрації: Краків, вул. Ясна 8/10. — Українці в Німеччині можуть замовляти цей часопис на адресу: G. Peters, Düsseldorf-Gerresheim, Bunzlauer Weg 20, або висилати гроші на передплату чеками Postscheckamt-Berlin, Nr. 219.826, G. Peters, Düsseldorf-Gerresheim. — Ціна одного числа 30 сот., чвертьрічно 3 зол., піврічно 6 зол. Передплату приймається найменше на чвертьрік. Передплату з Ген. Ґубернаторства посилати чеками „Woskresennia", Psch. A. Warschau, Nr. 3.785, або звичайними переказами.

— БІБЛІОТЕКА ПРАВНИЧОЇ СЕКЦІЇ УЦК у Кракові випозичає правничу літературу своїм членам кожного четверга від 18-ої до 19-ої години в домівці УЦК, вул. Зелена 26, м. 5/II.

— УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР під проводом Володимира Божика виступить із репрезентативним концертом у Варшаві в неділю 25. травня. Дня 27. травня відбудеться концерт у Ліцманштадті, 28. травня у Каліші, 29. травня у Позені. Від 1. червня УНХор починає свої гостинні виступи в Берліні.

— ДРУК СВІДОЦТВ ДЛЯ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ (народніх, середніх і всіх родів фахових), як також свідоцтва зрілости й клясифікаційних катальоґів для народніх шкіл — в порозумінні з УЦК — доручила шкільна влада Українському Видавництву в Кракові. Тому всі замовлення з области цілого Ген.-Ґубернаторства слід слати на адресу: „Українське Видавництво" („Украінішер Ферляг"), Краків, Райхсштрассе 34. (Телефон 146-42 і 230-39). — Шкільний Відділ при УЦК.

— ПІДГОТОВНИЙ КУРС ДО І. КЛЯСИ ҐІМНАЗІЙНОЇ. Секція Вчителів при У. Д. К. - Ярослав улаштовує підготовний курс до І. кляси української державної ґімназії, що почнеться 2. червня ц. р. Навчання на курсі безплатне, вписове 5 зол. Позамісцеві найдуть приміщення в місцевій бурсі. Зголошення приймає управа української народньої школи в Ярославі, Ринок 13. — Пресовий Реферат при УДК. 1936

— ПРИГАДКА! Пригадується всім Вп. Громадянам, що одержали зворотні допомоги в Українськім Допомоговім Комітеті в Кракові, щоби вивязувалися із своїх зобовязань та надсилали довжні квоти на адресу: Український Допомоговий Комітет, Краків, Льоретанська 18. На грошевім відтинку зазначувати, на яку ціль є призначені надіслані гроші. — УДК-Краків. 1934

— В СУБОТУ, дня 24. травня ц. р. в год. 19-ій у салі УОТ відбудуться сходини батьків і опікунів молоді, зорганізованої в Куренях Юнацтва й Новаків, у справі вакаційних осель. 1859

Як боротися з тифом?

Тільки співпраця цілого населення усуне велику небезпеку тифу. — Зберігайте чистоту — винищуйте воші!

В роках великих стихійних катастроф, воєн і голоду часто вибухає пошесть пятнистого тифу. Це дуже важка недуга, що спричинює багато жертв та якщо вона пошириться — руйнує ціле господарське життя. Найбільш криваві війни, найбільш стихійні катастрофи не спричинюють стільки людських жертв, що пятнистий тиф. Вистане тільки згадати світову війну та події, що тоді трапилися. Четвертина населення б. Росії, кругло 30 міліонів людей хорувало на цю недугу та найменше 3 міліони померло на неї. Пятнистий тиф унеможливив дальше ведення війни між „білими" й „червоними", бо по обох боках армії внаслідок тифу були унеруххомлені.

Також український нарід пережив важку епідемію пятнистого тифу в роках 1918—1922. Продовж цих років міліони людей хворіли на цю страшну недугу, десятки тисяч померли на неї. Різні армії, що проходили через нашу землю, поширювали пятнистий тиф. Також багато збігців, особливо їхніх дітей, померло по дорозі на пятнистий тиф. Усі лікарні й залізничі двірці в Україні були переповнені хворими на тиф, особливо 1919 р. Померло на тиф і велике число лікарів та санітарного персоналу, що мусіли стикатися з недужими.

Також і сучасна війна спричинила велику небезпеку пятнистого тифу, в чим треба очевидно числитися. Війна з її погіршенням життєвих умовин пособляє поширенню цієї недуги в тих кругах, де вона ширилися вже й у мирних часах. Умовини, що здержували поширення пятн. тифу в мирних часах, мусіли підчас війни погіршитися. Відомо, що пятнистий тиф поширювали воші, і то виключно воші. В домах, що були давніше завошивлені, тепер звичайно не покращало, бо сьогодні в одній кімнаті живе двічі стільки осіб, що давніше. Тепер важче купити нову сорочку чи кусень мила.

Треба подбати, щоб ці умовини покращали. Цього року було менше випадків занедужань, ніж минулого. Завдяки енерґійній боротьбі з завошивленням осягнено вже деякі успіхи, так що тепер положення на цьому відтинку краще, ніж торік. Можна сміло сказати, що завдяки добрій волі та співпраці цілого населення пятнистий тиф перестав уже бути для нас язвою.

Уникай завошивлених і осіб з оточення хворих на пятнистий тиф!

Українська господарська школа в Ярославі

ПОКЛИК ДО СВІДОМИХ ГОСПОДИНЬ І ГОСПОДАРІВ!

Німецька влада в Ґенерал-Ґубернаторстві основно змінює дотеперішню господарку в кожній ділянці. Господар-селянин, що не буде мати фахової освіти та буде недбало господарити на власній землі — стратить її.

Ремісник і купець, що не буде мати фахового вишколу, не матиме права вести та відкривати нових варстатів праці. Те саме відноситься до українського жіноцтва. Німецька влада має великі вимоги до праці жінки чи дівчини на селі. Щоб не було запізно, треба вже відтепер дати своїм дітям правильну фахову освіту. Хлопців і дівчат, що не будуть залишатися на господарстві, мусять родичі післати до фахової школи (нпр. до прилюдної торговельної чи ремісничої школи в Ярославі). Хлопців, що залишаються на ріллі, треба післати до господарської школи в тій самій місцевості чи в околиці, де наука відбувається раз на тиждень. А куди ж післати дівчат, із яких хочемо мати зразкових господинь і які по короткій науці мають вертатися на село й стати Вам, батьки, до помочі?

Такою школою є однорічна публична українська господинська школа в Ярославі, вул. Вузька ч. 1 (ріг Собіського). В цій школі викладають теоретично й практично такі предмети: варення, печення, консервування, маринування, прання, прасування, домашні порядки, шиття білизни й одягів та вишивання. Крім того релігію, городництво, ґігієну, листування, госп. рахунки й німецьку мову. Молодь може доходити до школи або постійно мешкати в бурсі, яка є при школі. Оплата за науку: одноразово вписове 10 зол. і 15 зол. місячно. За прожиток у бурсі: вписове 10 зол. одноразово й 10 зол. щомісяця та продукти в висоті, поданій дирекцією школи. Початок науки 1. вересня 1941. Вписи від 15. до 30. червня в канцелярії школи, Ярослав, Вузька 1. До школи приймають дівчат у віці 16—20 літ, що скінчили найменше 4 кл. нар. школи. При записах треба принести свідоцтво, метрику та вписове.

Дирекція школи.

— НОВИЙ РОЗКЛАД ЇЗДИ на залізниці „Схід" (Остбан) увійшов у життя з днем 22. травня ц. р. Кишеневий розклад їзди можна купити при купні залізничих білетів. Найважніша зміна — це вилучення двірця Краків-Плашів. Поїзди, що їдуть до Тарнова й назад, не задержуються у Плашеві. Поїзди на лінії Краків-Закопане виїздитимуть і приїздитимуть на двірець Краків-Підгіря. Вони задержуватимуться також на двірці Краків-Бонарка. До двірця Краків-Підгіря і Краків-Бонарка можна доїхати трамваями ч. 6 або ч. 3.

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили через УДК у Нім. Перемишлі (в золотих): м-р Чубинська І. 10, інж. Артюшенко Ю. 5, Леськів І. 10, інж. Новаківський С. 5, Ганущак І. 5, Барицький І. 5, ред. Зиблікевич Е. 5, Нагайський В. 5, Євтушенко М. 1, м-р Щурко В. 4, інж. Коженьовський 4, д-р Мирович Р. 8, Райнерович С. 2, Войтович Е. 4, д-р Старух М. 7, проф. Красник і с-ка 10, Підгурський 5, Сосса Тит 10, Рончковський 5, Клим І. 2, Каган С. 10, дир. Чорняк С. 5, Гречанівський І. 3, Гула П. 3, Стахів І. 3, Зацінський М. 5, Турчинський Д. 3, Чорний М. 2, м-р Подляшецький Люб. 2, Паславський І. 2, Зелик О. 1, Гарабач В. 3, Федина 2, Шехович І. 2, Прокоп Д. 2, Укарма Л. 2, Паславський Б. 2, Футорський Л. 2, Гарбар П. 2, Мадай Б. 2, Леськів І. 2, Барабаш В. 1, Закалужний Гр. 2, Куропась І. 1, Гринкевич Ол. 4, Босак М. 1, д-р Біян С. 10, нот. Крупа А. 5, Гринчак М. 2, інж. Кузик Д. 20, Романик 5, Новаківська І. 3, о. Татомир Ю. 6, Прокоп Р. 3, Прокоп Р. II 2, Маселко Роман 6, м-р Костюк Ю. 10, Дучинський В. 10, Пацула М. 1, Зелез В. 3, інж. Артимович А. 3, Сняданко 2, Стахів М. 2, Третяк М. 6, Ковальчик П. 1, Джалик П. 2, Афтанас 1, д-р Сороківський 2, д-р Хробак М. 5, д-р Калинович 2, м-р Коростіль М. 1, Колцьо Г. 1, Білик М. 1, д-р Марко В. 5, м-р Повх А. 2, Гуцул Р. 2, Раделіцький М. 1, Главко П. 0.50, Дубик Т. 2, Подебрій І. 1, одноразові датки 96.39. — Разом 410.89 зол.

— У БРЕСЛЯВ відкрили другий воєнний ярмарок хліборобських машин.

— ПРОТИЖИДІВСЬКІ виступи в Палестині зростають на силі. Багато закордонних жидів купує корабельні карти на виїзд до Америки.

— *В ПАРИЖІ переводять* тепер аризацію жидівських нерухомостей.

З українського життя

ПЕТРИКІВ.

На терені Петрикова істнувала давніше „Українська Громада" допомогового характеру, що обєднувала усіх українців міста й найближчої околиці. В червні мин. року, згідно з напрямними УЦК, переорганізовано Українську Громаду на УДК під головуванням адвоката Л. Невели. Комітет зразу почав оживлену діяльність. Підшукано льокаль на домівку та пороблено заходи для відкриття української школи. Завдяки прихильности місцевого Крайсшульрата Бернгарда Коха відкрито однокласову українську державну школу. На святочному відкритті тієї школи, між іншими, сказав палку промову Крайсшульрат Кох. У промові підчеркнув, що відкриття української школи — це акт, що має на меті направити всі кривди й шикани, що їх доводилось українцям зносити на полі шкільництва під польською владою. Від українських дітей вручила п. Кохові мала Муся Яремкевич китицю квітів. Піклування про школу — це сьогодні одно з найважніших завдань петриківського УДК. Щоб поставити її на належному рівні навчання, Комітет заанґажував до помочі етатовому вчителеві ще додаткову вчительську силу, що її головне завдання — навчити українських дітей української мови. Школярі нашої школи — це здебільша діти мішаних подруж, яким українська мова була досі невідома. Для дітей зорганізовано доживлювання, що без перерви ведеться й досі. Найбіднішим дітям роздано черевики, вбрання та книжки. П. Яроцький зорганізував хор, що виступає на імпрезах і нац. святах.

На перше місце діяльности УДК висувається його допомогова акція. УДК обєднує поверх 200 членів; це здебільша лихо платні робітники, а то й безробітні, що часто користуються грошевою допомогою з фондів, призбираних вкладками незвичайно совісних і точних членів.

ПЕРШИЙ РІК ДІЯЛЬНОСТИ „КРУЖКА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ" ПРИ УНО В КАТОВИЦЯХ.

„Кружок Українських Інженерів", зорганізований при філії УНО в Катовицях, має вже за собою перший рік своєї успішної праці. На провесні 1940 року постановив гурт активніших інженерів-українців на Гор. Шлеську створити „Кружок Українських Інженерів" із осідком у Катовицях. Пізнання й провірка власних сил та зорганізоване життя в одному гурті — були й будуть напрямними діяльности Кружка. Не зважаючи на розсіяння наших інженерів по цілому Гор. Шлеську (кругло 40 осіб), вдалося навязати здебільша тісний звязок та приєднати їх до спільної праці. Крім правильних членських сходин, відбуваються заходом КУІ ширші сходини для членів УНО в Катовицях та для українського громадянства, на яких виголошують члени Кружка або запрошені прелеґенти реферати з технічно-господарських ділянок та з українознавства. В зимовому півріччі ділового року 1940-41 виголошено такі реферати: 1. Інж. Кульчицький Т.: „Чин Базару та його історичне тло"; 2. проф. Кубійович В. (Краків): „Українські етнографічні землі"; 3. проф. Фещенко-Чопівський: „22. січня та його ґенеза"; проф. Зілинський (Краків): „Українська літературна мова та її відношення до народніх говорів"; 5. доц. інж. Димінський (Берлін): „Україна в европейському та світовому господарстві"; 6. п-на Фещенко-Чопівська (Відень): „Проблеми комунікації на Україні"; 7. інж. Кульчицький Т.: „Природні багатства України". Велика кількість приявних на рефератах свідчила завсіди про зацікавлення підібраними темами. Представники КУІ стояли в тісному контакті з президією б. СУІ у Ген. Ґубернаторстві та брали участь у його зїздах і працях. На науково-технічній і господарській площині співпрацює Кружок і дальше зі Секцією Українських Інженерів при УЦК у Кракові та аналізуватиме намічені її науковою комісією проблеми господарського та технічного життя наших земель. На висловлене провідником КУІ інж. Подлуським загальне прохання, опіку над тими працями перебрав проф. Фещенко-Чопівський. Навязано теж контакт із Секцією Інженерів при Головній Управі УНО в Німеччині.

Прикладаючи велику вагу до вишколу молодих українських технічних сил середнього та високошкільного рівня, рішили активні члени Кружка добровільним постійним місячним оподаткуванням фінансово допомагати студентству (головно високих технічних шкіл) та учням середніх техн. шкіл у Ген. Губернаторстві. Протягом 4-х місяців ц. р. зібрано поверх 750 нім. марок на згадану ціль.

Крім фахово-технічної праці, зорганізованої в Кружку, є його члени найактивнішими співробітниками УНО та беруть живу участь у всіх проявах українського громадського життя на теренах Гор. Шлеська. Своїм фаховим знанням та характерною поставою українські інженери гідно репрезентують наше імя та наші змагання перед чужинцями.

М. П.

Зі спорту

ЗМАГАННЯ ЗА ПЕРШЕНСТВО.

Сян (Нім. Перемишль) — Лемко (Сянік) 5:1 (1:0).

В неділю 18. ц. м. відбулися в Нім. Перемишлі змагання за першенство І. групи між Сяном та Лемком.

Склад Сяну: Гуцул, Лапичак, Зілинський, Хитра II., Федорович, Дутко, Суський, Турко, Замірський, Богурат, Хитра І.

Склад Лемка: Бутель, Соболь, Новаківський, Пахолок, Хінальський, Клос II, Гук, Голюка II, Клос І, Скоробогатий, Хребтовський.

Турко, Богурат і Хитра старались боронити добре імя перемиської дружини. Поміч та залога Сяну держалися добре та не давали противникові прийти до голосу під воротами. Дебют Лапичака в залозі та Хитри II вдався. Гуцул у воротах не мав багато праці.

Молоденька дружина з Сянока справила перемиській публиці, зокрема сяновикам, несподіванку. Грала незвичайно завзято й скоро та ставила сміливий опір рутинованій перемиській дружині. На першу ноту заслуговує воротар Бутель, що боронив просто в неможливих ситуаціях, рятуючи свою дружину від ще вищої програної. Поміч та залога добрі. Напад час від часу гарно комбінував, але під воротами не міг дати собі ради із залогою Сяну. На вирізнення заслуговує тут Хребтовський, Голюка II та Гук.

Гру розпочинають гості гострим темпом. Одначе внедовзі напад Сяну починає бомбардувати ворота противника, та його стріли йдуть надто часто понад ворота чи за ворота. Щойно в 30 хв. суддя диктує карний мет до воріт Лемка, що його Турко замінює в голя.

У другій півгрі Сян береться до роботи. Стріли за стрілами йдуть на ворота гостей. Вже у 49 хв. Турко підвищує вислід до 2:0. В хвилину опісля Богурат стріляє двоє воріт, яких суддя зовсім слушно не признає. Лемко заломлюється, але все-таки деякі з його грачів стараються навязати з противником рівнорядну гру. Небезпечні випади та комбінації Лемка кінчаються на залозі Сяну. В 58 хв. мяч має Федорович і передає його Суському. Цей центрує, а Хитра гострим стрілом стріляє треті ворота. Десять хвилин опісля Замірський підвищує вислід до 4:0, а в 70 хв. Турко стріляє пяті та останні ворота. Лемко робить у 80 хв. випа[д] і стріляє через Гука одинокі ворота, усталюю[чи] вислід 5:1. — *Видців біля 1.000. Суддя дир. Андрухович д. добрий.*

Третий з черги воковер у мистецтвах.
Буревій — Степ 3:0.

В неділю 18. ц. м. мали відбутися змагання за першенство II. ґрупи між Буревієм із Сосниці та Степом із Бушкович у Сосниці. Дружина Степу не стала до цих змагань і, очевидно, програла воковером 3:0.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу, — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часописи на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол.
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел. ..
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Kr...
Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-30. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79